

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

01 aprilie 2015

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

președinte – Petru Ursache,

judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valentina Coștaș, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 noiembrie 2014 și de avocatul Revenco Eduard în numele inculpatului Toderica Serghei, împotriva sentinței Judecătorei Fălești din 07 iulie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 noiembrie 2014, în cauza penală în privința lui

Toderica Serghei Victor,

născut la 02 august 1983, originar din r-nul Fălești, domiciliat în mun. Chișinău, str. Vișinilor 20A, ap. 7.

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

- 1. de la 11 aprilie 2014 - pînă la 07 iulie 2014 (instanța de fond);*
- 2. de la 24 iulie 2014 - pînă la 26 noiembrie 2014 (instanța de apel);*
- 3. de la 11 februarie 2015 - pînă la 01 aprilie 2015 (instanța de recurs ordinar).*

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală legal executată.

C O N S T A T Ă:

1. Prin sentința Judecătorei Fălești din 07 iulie 2014, pronunțată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Toderica Serghei a fost condamnat:

- în baza art. 326 alin.(1) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale,
- în baza art. 326 alin.(1) Cod penal, la amendă în mărime de 1800 unități convenționale.

În temeiul art. 84 Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, i-a fost stabilită pedeapsa definitivă de 2000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de avocat pe un termen de 3 ani.

S-a dispus încasarea de la inculpat în beneficiul părții vătămate Antoci S. a banilor în sumă de 15 000 lei.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a reținut că, Toderica Serghei, activînd în calitate de avocat în cadrul CA „Toderica Serghei”, în prima jumătate a lunii septembrie 2013, personal, a pretins de la Antoci Svetlana bani în sumă de 15 000 lei susținînd că are influență asupra procurorului și judecătorului care examinează cauza penală cu privire la învinuirea fiului acesteia Antoci Ion în săvîrșirea infracțiunilor prevăzute de art. 186 alin.(2) lit.c) și 217 alin.(2) Cod penal și, îi poate determina să adopte o sentință favorabilă ultimului.

La data de 12 septembrie 2013, Toderica S. a primit de la Antoci S. banii în sumă de 15 000 lei, afirmînd că banii urmează să-i transmită procurorului și judecătorului, iar pentru a camufla acțiunile infracționale a întocmit contractul de asistență juridică nr. C-012 din 12.09.2013.

Tot el, activînd în calitate de avocat în cadrul CA „Toderica S.”, la 28 februarie 2014, personal, a pretins de la Galiț Rodica bani în sumă de 1500 euro, susținînd că are influență asupra procurorului și judecătorului care examinează cauza penală cu privire la învinuirea ultimei în săvîrșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin.(4) Cod penal și, îi poate determina să adopte o sentință favorabilă, adică o sentință de achitare.

La 04 martie 2014, Toderica S. a primit de la Galiț R. bani în sumă de 700 euro, insistînd ca ultima cît mai curînd să-i transmită și restul sumei afirmînd că banii urmează să-i transmită procurorului și judecătorului, iar pentru a camufla acțiunile infracționale a întocmit contractul de asistență juridică nr. E-021 din 04.03.2014. La 06 martie 2014 inculpatul a primit de la Galiț R. restul banilor în sumă de 800 euro, fiind reținut în flagrant de către colaboratorii Centrului Național Anticorupție.

3. Cu apel sentința a fost atacată de acuzatorul de stat, care invocînd blîndețea pedepsei, și anume, la stabilirea pedepsei instanța de fond n-a ținut cont de prevederile art. 75 Cod penal, de gravitatea infracțiunilor comise, care prin acțiunile sale ilegale a atentat asupra relațiilor sociale referitoare la buna desfășurare a activității organelor autorităților publice centrale și locale, încrederea populației în instituțiile statului și buna funcționare a lor. Consideră, că aplicarea de către instanța de fond a unei pedepse mai blînde, decît cea solicitată de către procuror, este una nefondată din motivul

neatingerii scopului prevăzut la art. 61 Cod penal și anume cauzarea anumitor lipsuri și restricții ale drepturilor persoanei vinovate. Astfel, a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a inculpatului conform învinuirii înaintate, în baza art. 326 alin.(1) Cod penal pe episodul cu Antoci I. la 2 ani închisoare, iar pe al doilea capăt de învinuire în baza art. 326 alin.(1) Cod penal la 2 ani închisoare. În temeiul art. 84 alin.(1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumulul parțial al pedepselor aplicate, definitiv să-i fie stabilită pedeapsa de 3 ani 4 luni închisoare, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis. Totodată să fie admisă acțiunea civilă înaintată de Antoci S.

3.1. Împotriva sentinței a declarat apel avocatul Revenco Eduard în numele inculpatului, care a solicitat casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare la amendă în mărime de 1800 unități convenționale, fără aplicarea pedepsei complementare, totodată să fie respinsă acțiunea civilă.

În motivarea apelului a invocat că dispozițiile art. 326 alin.(1) Cod penal nu prevede pedeapsa complementară pentru persoanele fizice, iar instanța de judecată în baza art. 65 alin.(3) Cod penal, concomitent cu pedeapsa principală a aplicat și pedeapsa complementară – *privarea de dreptul de a exercita activitate de avocat pe un termen de 3 ani*. Cele expuse contravin prevederilor art. 325 Cod de procedură penală, care prevede că, judecarea cauzei în prima instanță se efectuează numai în privința persoanei puse sub învinuire și numai în limitele învinuirii formulate în rechizitoriu. Consideră că instanța de judecată nu era în drept să-i aplice lui Toderica S. pedeapsa complementară, în cazul în care partea acuzării nu a solicitat astfel de categorie de pedeapsă. Totodată, profesia de avocat constituie o ocupație potrivit căreia inculpatul se întreține și este unicul lucru pe care îl poate face pentru asigurarea condițiilor de trai. Privarea acestui drept, va genera consecințe nefaste în viață.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 noiembrie 2014, au fost respinse, ca nefondate apelurile declarate de procuror și avocatul Revenco E. în numele inculpatului Toderica S.

5. Instanța de apel a constatat că prima instanță obiectiv și sub toate aspectele, prin prisma art.101 Cod de procedură penală, a examinat și apreciat probele administrate în cauză, care dovedesc cu certitudine vinovăția lui S.

Toderica în săvârșirea infracțiunii imputate, corect a stabilit circumstanțele de fapt și vinovăția inculpatului, just a încadrat în drept acțiunile lui, circumstanțe care nici nu se contestă.

De asemenea, instanța a conchis că măsura de pedeapsă a fost aplicată legal și corect de către instanța de fond, care nu contravine legii, ținând cont de prevederile art. 7,61,75, art. 84 alin.(1) Cod penal și art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, precum și de gravitatea faptei penale, urmările prejudiciabile, motivul săvârșirii infracțiunii, persoana inculpatului, care este caracterizat pozitiv la locul de trai, recunoașterea vinei și căința sinceră, considerând că corectarea și reeducarea inculpatului este posibilă fără izolarea lui de societate, stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă, pedeapsă în limitele sancțiunii art. 326 alin.(1) Cod penal.

Instanța de apel a menționat că în circumstanțele nominalizate nu este temei de a considera că pedeapsa stabilită inculpatului fiind aspră sau prea blândă, prin urmare argumentele apelanților nu pot servi drept temei pentru schimbarea pedepsei inculpatului.

6. Împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs ordinar procurorul și avocatul Revenco Eduard în numele inculpatului, care au solicitat:

- procurorul, care invocând prevederile art. 427 alin.(1) pct.6), 10) Cod de procedură penală, solicită casarea deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare, invocând că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale. Consideră, că instanțele judecătorești incorect au apreciat circumstanțele cauzei și anume persoana inculpatului, care se caracterizează pozitiv, fiind pentru prima dată atras la răspundere penală, atitudinea societății față de pedeapsa penală, considerând posibilă corectarea și reeducarea inculpatului fără izolarea lui de societate, stabilindu-i pedeapsa sub formă de amendă.

Aceste circumstanțe sunt insuficiente pentru stabilirea pedepsei în coraport cu împrejurările cauzei, iar aplicarea pedepsei mai blânde, nu va restabili echitatea socială, corectarea inculpatului, prevenirea din partea acestuia, precum și a altor persoane de noi infracțiuni și nu va constitui o garanție și asigurare bună a funcționării întregului sistem de securitate a țării, iar drepturile și libertățile consfințite în Constituția RM și alte legi nu vor fi

apărate.

- avocatul Revenco E. în numele inculpatului, care invocând temeiul de drept prevăzut la art. 427 alin.(1) pct.10) CPP, solicită, casarea hotărârilor contestate, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, cu excluderea pedepsei complementare și respingerea acțiunii civile.

Consideră, că instanța de fond incorect i-a aplicat lui Toderica S. pedeapsa complementară, în cazul în care partea acuzării nu a solicitat această pedeapsă. Mai mult ca atât, privarea acestui drept, va genera consecințe nefaste în viața inculpatului.

Referitor la acțiunea civilă a menționat că suma de bani în valoare de 15 000 lei a fost obținută de inculpat pe cale legală, avînd la bază contractul de asistență juridică, însă aceasta nu poate fi calificat ca acțiune și inculpatul nu poate fi atras la răspundere, deoarece circumstanțele cauzei nu determină un grad prejudiciabil.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin.(1) pct.1¹) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului declarat, solicitînd respingerea acestuia ca inadmisibil, pe motiv că temeiurile invocate nu se încadrează în cele prevăzute la art. 427 Cod de procedură penală, totodată menționînd că măsura de pedeapsă stabilită lui Toderica S. este în limitele sancțiunii.

8. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal dispune inadmisibilitatea acestora, deoarece sunt vădit neîntemeiate, din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

În conformitate cu art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia

Potrivit textului recursurilor, procurorul și avocatul în numele inculpatului invocă temei de casare a deciziei instanței de apel pct. 6) și 10) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, care stipulează că hotărîrea instanței de apel conține o eroare de drept atunci cînd instanța de apel nu s-a pronunțat

asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărîrea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția și s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.

Colegiul penal constată că, motivele invocate de recurenți nu sunt aplicabile din punct de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Astfel, acuzatorul de stat nu indică nici un argument în susținerea acestor motive, nu invocă concret, asupra cărora motive nu s-a pronunțat instanța de apel.

În acest context, instanța de recurs menționează că, instanța de apel a respectat prevederile art. 414-418 Cod de procedură penală, în hotărîrea adoptată s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apelul declarat, motivîndu-și soluția, care nu contrazice dispozitivul hotărîrii sale, fiind expusă clar.

Totodată, Colegiul reține că recurenții nu sunt de acord cu pedeapsa stabilită inculpatului, și anume - acuzatorul de stat, că s-a aplicat pedeapsa sub formă de amendă, iar avocatul în numele inculpatului, critică pedeapsa complementară – privarea de dreptul de a exercita activitatea de avocat.

În acest sens, instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărîrea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Instanța de recurs remarcă că prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțelege cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvîrșirea infracțiunii.

Individualizarea pedepsei constă din obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și pedepsei penale.

Legea penală fixează cadrul legal în limitele căruia instanța de judecată efectuează operațiunea de stabilire și aplicare a pedepsei infractorului. Astfel, instanța de judecată stabilește tipul sau quantumul pedepsei în limitele prevăzute de sancțiunea normei penale din partea specială a Codului penal în baza căreia a fost calificată fapta ca infracțiune.

La individualizarea pedepsei, conform criteriilor generale de individualizare a pedepsei instanța de judecată trebuie să respecte toate

cerințele prevăzute de legea penală ce asigură aplicarea față de inculpat a unei pedepse echitabile, legale și individualizate.

Astfel, instanța menționează că, primul episod de trafic de influență a fost comis de Toderica S. în luna septembrie 2013, iar sancțiunea normei art. 326 alin.(1) Cod penal, la acel moment prevedea amendă de la 500 la 1500 unități convenționale sau închisoare de pînă la 5 ani.

Al doilea episod comis de inculpat a avut loc în luna martie 2014, iar la 25 februarie 2014, a intrat în vigoare Legea nr. 326 din 23.12.2013 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, potrivit căreia sancțiunea art. 326 Cod penal a fost modificată, și anume prevede amendă de la 2000 la 3000 unități convenționale sau închisoare de pînă la 5 ani.

Colegiul reiterează faptul că, în speță, judecarea cauzei penale a avut loc pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală, în conformitate și cu respectarea prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, și potrivit alin. (8) al acestui articol, inculpatul care a recunoscut săvîrșirea faptelor indicate în rechizitoriu și a solicitat ca judecata să se facă pe baza probelor administrate la faza de urmărire penală beneficiază de reducerea cu o treime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul pedepsei închisorii, muncii neremunerate în folosul comunității și de reducere cu o pătrime a limitelor de pedeapsă prevăzute de lege în cazul amenzii.

Lui Toderica S. în baza art. 326 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea prevederilor art. 84 alin.(1) Cod penal, i-a fost stabilită pedeapsa de 2000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de avocat pe un termen de 3 ani, soluție care a fost menținută de către instanța de apel.

Colegiul penal consideră corectă constatarea instanței de apel precum că prima instanță a acordat deplină eficiență prevederilor art. 6, 7, 61, 75 Cod penal, ținînd cont de gravitatea infracțiunii săvîrșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuază ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului.

În argumentarea pedepsei stabilite instanța de apel a stabilit că, inculpatul anterior nu a fost judecat, fiind caracterizat pozitiv la locul de trai, a recunoscut vina integral, fiind de acord să fie examinată cauza în procedura

prevăzută de art. 364¹ alin.(8) Cod de procedură penală, căindu-se sincer de cele săvârșite.

În prezența circumstanțelor descrise, Colegiul consideră necesar de specificat faptul că, sancțiunea art. 326 alin. (1) Cod penal, prevede următoarele pedepse alternative: amendă și închisoare.

În conformitate cu criteriile generale de individualizare a pedepsei, prevăzute de art. 75 alin. (2) Cod penal, o pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative, prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei. Concluzia instanței cu privire la aplicarea unei pedepse mai aspre urmează a fi motivată.

Potrivit Hotărârii explicative a Plenului CSJ din 11.11.2013, nr. 8 „*Cu privire la unele chestiuni ce vizează individualizarea pedepsei penale*” în pct. 17 se precizează că, instanțele trebuie să asigure aplicarea măsurilor aspre de pedeapsă față de persoanele adulte care au săvârșit infracțiuni grave, deosebit de grave și excepțional de grave.

O atenție sporită trebuie să se acorde în cazurile stabilirii pedepsei persoanelor declarate vinovate de săvârșirea infracțiunilor contra bunei desfășurări a activității în sfera publică, a coruperii pasive ori active, sau dării ori luării de mită, care, în afară de pericolul social sporit, afectează grav autoritatea și imaginea instituțiilor, organizațiilor publice. Același principiu urmează a fi aplicat și la stabilirea pedepsei pentru infracțiunile de tortură, tratamentul inuman sau degradant, trafic de ființe umane, violență în familie.

Analizând hotărârile instanțelor de fond și de apel Colegiul constată că, deși sancțiunea infracțiunii incriminate inculpatului prevede pedepse alternative sub formă de amendă și închisoare, însă în contextul circumstanțelor constatate, instanțele just au considerat că scopul pedepsei poate fi atins și prin aplicarea celei mai blânde pedepse - amenda.

În privința argumentului invocat de avocatul Revenco E. în numele inculpatului referitor la excluderea pedepsei complementare, deoarece sancțiunea art.326 alin.(1) Cod penal nu prevede pedeapsa complementară pentru persoanele fizice, Colegiul penal menționează următoarele.

Conform art. 65 alin.(3) Cod penal, *privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate* poate fi aplicată ca pedeapsă complementară și în cazurile când nu este prevăzută în calitate de pedeapsă

pentru infracțiunile din Partea specială a prezentului cod, dacă, ținând cont de caracterul infracțiunii săvârșite de cel vinovat în timpul îndeplinirii obligațiilor de serviciu sau în timpul exercitării unei anumite activități, instanța de judecată va considera imposibilă păstrarea de către acesta a dreptului de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate.

Astfel, instanța corect a conchis că inculpatul a săvârșit o infracțiune contra bunei desfășurări a activității în sfera publică, discreditând domeniul serviciilor publice, având calitate de subiect special, cu responsabilități mai deosebite, prin urmare just a considerat despre imposibilitatea păstrării în continuare de către inculpat a dreptului de a desfășura activitatea de avocat.

Pedeapsa stabilită inculpatului de către instanța de fond (*2000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a exercita activitatea de avocat pe un termen de 3 ani, în temeiul art. 84 alin.(1) CP*) și menținută de cea de apel, este stabilită corespunzător gravității faptei, în raport cu pericolul social, atitudinea inculpatului față de cele comise, precum și luând în considerație circumstanțele atenuante stabilite.

Cît privește argumentul avocatului în numele inculpatului referitor la respingerea acțiunii civile prin care s-a dispus încasarea din contul lui Toderica S. în beneficiul lui Antoci Sv. a sumei de 15 000 lei, sumă care a fost obținută pe cale legală, având la bază contractul de asistență juridică, instanța de recurs îl consideră ca neîntemeiat, din următoarele considerente.

Potrivit declarațiilor martorului Antoci Sv., în primele zile ale lunii septembrie 2013 dînsa întîlnindu-se cu Toderica S., acesta i-a cerut suma de 800 lei pentru consultații juridice. Ulterior, după ce ultimul a făcut cunoștință cu materialele cauzei i-a spus că mai este necesar să-i achite suma de 15 000 lei, bani care i-a transmis la 12.09.2013, în rezultatul căreia a fost încheiat contractul de prestare a serviciilor juridice (nr. C-012). Careva bon de plată nu a primit. Mai mult ca atît, Toderica S. i-a spus să nu arăte nimănui acest contract. Totodată, din cuvintele inculpatului a înțeles că banii în sumă de 15 000 lei sunt destinați pentru a fi mituit procurorul și judecătorul în scopul soluționării pozitive a cazului în privința feciorului său. Peste un timp a hotărît să rezilieze contractul încheiat între ea și Toderica S., la ce ultimul a promis că îi va restitui banii. Astfel, la 27 noiembrie 2013 Toderica S. i-a spus să semneze două bonuri de plată și anume – blancuri curate, iar Antoci S. a semnat considerînd că inculpatul îi va achita banii, însă, după aceasta el i-a

spus că nu are posibilitatea să-i restituie banii. Suplimentar a mai declarat că după ce i-a achitat suma de 15 000 lei, Toderica S. a mai cerut bani în mărime de 10 000 lei.

Astfel, Toderica S. nu și-a executat obligațiunile asumate potrivit contractului încheiat, iar cele nominalizate de avocat sunt declarative și inadmisibile, deoarece nu au nici un suport legal și contravin materialelor cauzei.

Prin urmare, Colegiul penal conchide că pedeapsa aplicată inculpatului este în limitele prevăzute de lege, astfel că nu există temeii legal pentru admiterea recursurilor ordinare declarate de procuror și avocat în numele inculpatului și, potrivit legii, decide inadmisibilitatea acestora, fiind vădit neîntemeiate.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de procurorul în Procuratura de nivelul Curții de Apel Bălți, Valentina Costăș, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 noiembrie 2014 și de avocatul Revenco Eduard în numele inculpatului Toderica Serghei, împotriva sentinței Judecătoriei Fălești din 07 iulie 2014 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 26 noiembrie 2014, în cauza penală în privința lui *Toderica Serghei Victor*, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, publicată integral la 23 aprilie 2015.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti